
NOTISER

Nils-Axel Mörner avliden

Docent Nils-Axel Mörner avled i oktober 2020. En del av Folkvetts läsare erinrar sig säkert våra dispyter med honom, som främst gällde slagrutor, så kallade Curry- och Hartmanlinjer i landskapet, tolkningen av skeppssättningen Ale Stenar, samt den globala uppvärmningen. Hans kurs om slagrutor renderade honom utmärkelsen Årets förvillare 1995. Kursen lades ned av Stockholms universitet, men den inspirerade till en kurs om vetenskaplighet där ett flertal medlemmar i Vetenskap och Folkbildning medverkade som föreläsare. Under senare år engagerade Mörner sig starkt mot den gängse klimatvetenskapens slutsatser, särskilt i fråga om höjningen av havsnivån. Utifrån ett helt annat perspektiv än vårt beskriver den klimatvetenskapsförnekande organisationen Klimatsans Mörner som "den seriösa klimatforskningens Nestor i Sverige". Han var till professionen geolog, och publicerade ett stort antal artiklar i

vetenskapliga tidskrifter inom ett flertal av geovetenskapens forskningsfält. Han blev 82 år gammal.

SOH

Odlad kyckling: provrörskött når marknaden

Kycklingkött som är verkligt kycklingkött, men som ändå inte kommer från någon verklig kyckling utan istället har odlats fram i ett laboratorium. Provrörskött, även känt som "in vitro"-kött (in vitro meat) eller odlat kött (cultured meat), har varit på gång i många år. Nu når det för första gången den kommersiella marknaden. I Singapore tog berörda myndigheter onsdagen den 2 december beslutet att godkänna odlad kyckling

NOTISER

från amerikanska företaget "Eat Just". Därmed är kycklingen redo att börja säljas på restaurang. Till en början kommer den att säljas endast på en enda restaurang, och kommer att vara dyrare än vanlig kyckling. I takt med att produktionen ökar förväntas dock priserna sjunka, så att den odlade kycklingen snart kommer att vara betydligt billigare än vanlig kyckling.

XCB

Betydelsen av T-cellers rörelser

När så kallade T-celler söker igenom kroppen på jakt efter skadliga hot, som virus och olika cancerformer, rör de sig från blodet ut i kroppens vävnader och tillbaka igen. Nu har forskare vid Karolinska Institutet och University of Pennsylvania, USA, studerat hur olika T-celler rör sig. Det visar sig att T-celler i blodet tydligt skiljer sig från T-celler i vävnad. Resultatet är att studier av immunceller i blodet, inte minst vad gäller nuvarande studier av covid-19, inte enkelt kan översättas till

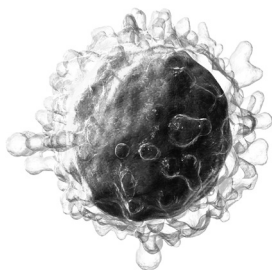

Bild: Wikimedia Commons

vad som sker ute i en vävnad där virus sprider sig.

Källa: Karolinska Institutet, www.ki.se

AS

Kontrakt för klimatsmartastäder

Nio svenska städer och kommuner har undertecknat ett kontrakt för klimatneutrala städer 2030. Därmed blir de först i Europa att göra ett sådant åtagande för klimatet. Kontraktet har tagits fram inom det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities, som leds av KTH. Viable Cities är finansierat av Vinnova, Energimyndigheten och

NOTISER

Formas, som satsar en miljard kronor under tolv år. Satsningen handlar om att göra städer smarta. Städer står för 70 procent av både världens energianvändning och utsläpp av växthusgaser. Att hitta smarta lösningar för att bygga hållbara städer är av stor vikt för att kunna möta energi- och klimatutmaningen.

Källa: Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, www.kth.se

AS

Forskning om fossilfritt energisystem

Ett tvärvetenskapligt konsortium under ledning av Energiforsk och bestående av Chalmers, IVL Svenska Miljöinstitutet, University of Exeter, Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet har fått 50 miljoner till forskning om ett hållbart energisystem. Det är Mistra, Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, som beviljat anslaget. Projektet syftar bland annat till att hitta ett genomförbart fossilfritt energisystem, och

tekniska resultat kommer att vägas samman med politiska och sociala förutsättningar. Målet är att Sverige ska kunna nå utsläppsmålen.

Källa: Chalmers Tekniska Högskola, www.chalmers.se

AS

Nobelpristagare med svenskt förflutet

En av 2020 års Nobelpristagare, Emmanuelle Charpentier, gjorde en del av sina upptäckter när hon arbetade vid

NOTISER

MIMS, the Laboratory for Molecular Infection Medicine Sweden, Umeå universitet. Universitetet rekryterade ett antal forskare 2008, bland annat Charpentier, med stöd av finansiering av Vetenskapsrå-

det. Rådet ställer inga krav på forskningens inriktning vilket gör det möjligt att bedriva nyfikenhetsdriven forskning.

Källa: Umeå Universitet, www.umu.se